

DET FALSTERSKE DIGE

Årsmøde 2007

Fredag den 15. juni kl. 20.00 på Hotel Nørrevang, Marielyst

Referat

- Dagsorden:
1. Valg af dirigent
  2. Valg af 2 stemmetællere
  3. Bestyrelsens redegørelse
  4. Regnskab
  5. Valg af 1 bestyrelsesmedlem som repræsentant for Guldborgsund Kommune.
Kommunen har opstillet Henning Kamper
  6. Valg af revisor
  7. Eventuelt

Digelagets årsmøde havde samlet 42 deltagere, heraf 29 stemmeberettigede.

Formanden, Søren Bjerregaard, bød velkommen til mødet. Han præsenterede de tilstedeværende medlemmer af bestyrelsen samt digeopsynsmændene og konstaterede ved forespørgsel til salen at der ikke var repræsentanter fra pressen til stede. Han bemærkede til dagsordenen, at de indkomne forslag fra henholdsvis Stig Andersen og Kaj Dreijer ville blive taget op under punktet Eventuelt.

Endelig beklagede formanden at det i oplysningsmaterialet om digelaget var anført, at værdierne i digelaget er opdelt i 1 million parter; det korrekte tal er 3 millioner. Herefter fortsatte mødet efter dagsordenen.

Pkt. 1 Valg af dirigent

Formanden foreslog på bestyrelsens vegne Jørgen Grum, der blev valgt.

Dirigenten konstaterede at årsmødet var lovligt indvarslet jf. vedtægterne.

Stig Andersen, Bøtø spurgte om der var en forretningsorden for mødets afvikling. Formanden oplyste at det var der ikke. Kaj Dreijer, Sildestrup efterlyste annoncering i flere annonceblade. Formanden oplyste at annonceringen var i overensstemmelse med vedtægtens § 5.

Pkt. 2 Valg af 2 stemmetællere

Arne Nymand og Jens Erik Boesen blev valgt.

Pkt. 3 Bestyrelsens redegørelse

Bestyrelsens redegørelse blev fremlagt af formanden, Søren Bjerregaard, således:

”Det er efterhånden normalt at man høre om naturkatastrofer rundt om i verden. Nu er katastroferne efterhånden kommet tæt på vores område. Jeg tænker på stormfloden som ramte specielt de nordvendte kyster og øerne i Smålandshavet hårdt i november måned 2006.

Årsagen var en kraftig nordenvind af stormstyrke i Kattegat og en kraftig nordenvind over den centrale Østersø, som pressede vandet sydpå og ind i dele af de indre danske farvande fra to sider. Bælthavet blev så at sige udsat for dobbelt vand, idet vandet blev presset sydpå i Kattegat og samtidig sydpå og vestpå i Østersøen. Derved blev der sat prop i bælteerne og vandet kunne ikke strømme igennem og hobede sig i stedet op.

En stormflod forekommer ved kraftig vind. Vindens effekt kan øge vandstanden med op til 2- 2,5 meter og forekommer i Østersøen yderst sjældent, hvor kun stormfloden i 1872 nåede disse højder. Det falsterske dige slap for skader, idet vinden stod i nord og vi slap for vindpåvirkningen som forårsager de store skader ved bølgeslagene. Det gjorde de ikke på de nordvendte kyster, hvor diger brød sammen, bl.a. dæmningen over Keldvigen som ligger mellem Keldernæs og Blans. Det var et sørgeligt syn at se resterne af diget og det store og dybe hul, som vandet i farten havde forårsaget. Man kunne forestille sig hvor voldsomt det havde været den nat mellem den 1. og 2. november i 2006 og hvor magteløse man havde været.

Folk i området sagde at fårene, som græssede bag diget, havde været urolige timerne inden stormfloden indtraf og med god grund, for mange af dem druknede da diget brød sammen.

Digets tilstand

Tirsdag den 2. maj 2006 afholdtes digesyn med deltagelse af Flemming Thyme, Kystdirektoratet. Det kunne ved besigtigelsen konstateres, at såvel digeskråningen som klitter var intakte og i god vedligeholdelsesstand. Dige-kronen var mange steder sporkørt, enkelte steder med ret dybe spor. En fornyelse af dige-kronen over en kortere årrække bør planlægges. Bekæmpelsen af diverse uønsket

vækst på digeskråningerne ved sprøjning med et MCPA- middel skal genoptages nu, hvor miljømyndighederne har meddelt dispensation hertil.

Torsdag den 5. oktober 2006 afholdtes digesyn med deltagelse af Flemming Thyme, Kystdirektoratet. Det kunne ved besigtigelsen konstateres, at såvel digeskråninger som klitter generelt var intakte og i god vedligeholdelsesstand. Ved Sildestrup var der af en bagvedliggende grundejer lavet et gennembrud i klitten ved bortgravning af vækstlag og sand som digelaget har lukket med halmballer og sand. Bekæmpelse af uønsket vækst med MCPA har ikke alle steder været succesfuld, måske på grund af den meget tørre sommerperiode. Bekæmpelsen skal fortsætte, kombineret med en ekstra slåning og pletvis sprøjtning med Roundup, hvor det kan ske uden at beskadige græsvæksten. En bagvedliggende grundejer ved Bøtø havde på landsiden af digekronen bortgravet græsvæksten og anlagt fliser på en forhøjning af sand hvorpå grundejeren havde anbragt en bæk med sommerhusnavn og adresse. Opsynsmanden blev bedt om at fjerne fliser og bæk og aflevere bænken til den pågældende grundejer og reetablere lerlaget og så græs. For at imødegå kritik over den fjernede bæk, opsatte digelaget en vores egne bænke på den rigtige side af digekronen så alle kunne få glæde af bænken, men nu er digelaget blevet stævnet med krav om at stille fliser og bæk tilbage og tillige fjerne vores egen bæk fra diget. Der er efterhånden opsat en del private bænke, både på diget og i klitterne. Der var enighed med Kystdirektoratet om, at bænke kun opsættes af digelaget og at de private bænke kræves fjernet. For at imødekomme ønsket om at sidde i klitterne vil laget opsætte et mindre antal bænke her.

Trådhegnet ved foden af diget er forlænget fra Elkenøre til Havlykke, idet laget kunne konstatere motorkøretøjskørsel på digeskråningerne uden at vi har kunnet pågribe nogen. Så nu er det forhåbentlig stoppet. Ved Gedesby har digelaget nedgravet 20 bigballe for at holde linjen i forstrandsdiget. Ved Stovby Klit og Gedesby har digelaget eksperimenteret med udlægning af lergrus for at imødekomme Kystdirektoratet med hensyn til fornyelse af digekronen. Eksperimentet foregik i vinterperioden og vi var hårdt ramt af meget nedbør, som gjorde at digekronen blev meget fedtet. Men vi blev meget klogere på udlægning af lergrus og mener nu at vi har fundet løsningen på at udlægge det uden for store problemer for publikum. Man skal kunne løse opgaven selv, så man ikke er afhængig af aftaler som ikke bliver overholdt og så skal det udlægges i efteråret.

Katastrofevejen

Digelaget ejer et 7,5 meter bredt areal mellem digets fod og sommerhusene, i daglig tale kaldet katastrofevejen, idet vejen skal kunne bruges i en katastrofesituation til færdsel med sandsække og andet materiel. Desværre bliver de levende hegn på de tilstødende grunde ikke holdt i overensstemmelse med forskrifterne i hegnsloven. Ud for Gedesby har digelaget sendt brev ud til 6 grundejere med trussel om hegnssyn, hvis ikke de fik hegnet beskåret. Bestyrelsen vil appellere til nabogrundene om at holde deres hegn. Det er det nemmeste og billigste for alle parter.

Mange steder kan et større køretøj ikke komme igennem uden at miste spejle og lignende.

Stranden

Da stranden er en del af digelagets ejendom, og da kommunen og enkelte grundejerforeninger har et ønske om en ren strand fri for grønne stikkende planter og fedtemøg kører der for øjeblikket et projekt "SAND" som digelaget også deltager i. Det koster ikke penge, kun tid, idet det er EU-finansieret. Den stikkende grønne plante med navnet sodaurt er nem og billig at bekæmpe, hvorimod blandingen af tang, ålegræs og fedtemøg er meget problematisk at slippe af med, fordi det forekommer i meget store mængder, specielt fra Stovby Klit og nord på.

Tilladelser på stranden er givet til: Tryk på stranden, til opstilling af livreddertårn, til udlejning af vandcykler til udlejning af solsenge, til afvikling af strandhåndboldstævne uden for skolernes sommerferie og til opstilling af badebro for enden af Elkenøre Øvej på grund af de store mængder fedtemøg i vandet.

Digets inventar

I år har digelaget brugt tid og penge på området omkring toiletbygningen for enden af Marielyst Strandvej. Der er lagt nye fliser og træværket er udskiftet og der er også blevet plantet, således at publikum ledes den rigtige vej op på diget. Mod vandsiden fik digelaget Sydfalster Kommune til at asfaltere op/nedkørslen idet den tunge trafik havde knækket siderne på asfaltbelægningen. Overkørslen for enden af Stovby Strandvej har digelaget befæstet endnu længere ud mod sandet med marksten hentet hos lokale landmænd uden betaling, således at den tunge trafik kan ledes den vej og dermed aflaste Marielyst Strandvej.

Digelaget har i samarbejde med Museet Falsters Minder arbejdet med informationsskilte i størrelsen 60x 84 cm som skal stå henholdsvis ved Elkenøre, Sildestrup, Stovby Klit, Marielyst, Bøtø og Gedesby. De forventes opsat først i juli måned. Skiltene skal informere om fortiden og fortælle om digets opbygning.

Digelagets driftsmateriel

Digelaget har købt et hydraulisk pælebor som kan påmonteres frontlæsseren på traktoren. Det er en investering som vi er glade for, idet udskiftningen af hegnspælene går meget bedre. Derudover har laget købt en pladevibrator som bruges på overkørslerne til komprimering af grus. Ellers er alt ved det gamle i maskinhuset.

Digelagets administration

Bestyrelsen besluttede ved konstitueringen at fortsætte uforandret med et forretningsudvalg på 4 bestyrelsesmedlemmer. FU mødes en gang hver måned i maskinhuset, hvor man sammen med opsynsmanden drøfter situationen på digelagets ejendom. Umiddelbart før hvert møde gennemkører et FU- medlem sammen med opsynsmanden hele diget, hvor man gennemgår arbejdssedler og ser på det arbejde som er udført.

Bestyrelsen besluttede også at fortsætte med 3- mandsudvalget. Dette udvalg arbejder udelukkende med forhold af juridisk karakter på digelagets ejendom. Søren Krighaar fortsatte som kasserer på andet år.

Digelagets økonomi

Digelaget har igen i år fået et underskud i resultatopgørelsen. Selve driften og administrationen af diget er ellers gået som forventet, men på grund af den stigende rente har vi fået et kurstab på 143.000,- kroner på vores obligationsbeholdning. Det gør, at vi kommer ud med et underskud på 131.000,- kroner efter at vi har pristalsregulering af vores 2 fonde med hver 3 procent. Vi har dog stadig en positiv saldo på vores fri egenkapital.

Kystdirektoratet har kraftigt anbefalet at digekronen renoveres med et nyt lag lergrus foran sommerhusene, det er en strækning på 10.000 meter. Bestyrelsen har regnet sig frem til at det vil koste mellem kr 900.000,- og 1 million kroner svarende til 100 kroner pr. meter. Da laget må strække det over 5 årig periode bliver det 200.000,- kroner ekstra som skal opkræves i digebidrag. Bestyrelsen har ønsket at opkræve 920.000 kroner i digebidrag for at imødekomme den store omkostning som det vil medføre at forbedre diget. Det svarer til 0,29 kr pr. part, hvilket for et sommerhus med 380 parter vil sige 110,20 kroner. Dertil skal lægges moms.

Bestyrelsen har besluttet at almenfonden skal betale de nye fliser og gelænderet og beplantningen for enden af Marielyst Strandvej. Fornyelsen løber sammenlagt op i kr 21.158,- .”

Herefter var der mulighed for at stille spørgsmål / komme med bemærkninger til redegørelsen. Det første emne, der blev taget op, var bænke på diget.

Kaj Dreijer, Sildestrup fortalte at der i mere end 70 år har stået bænke på diget.

Lissie Thiim, Sildestrup var ked af at høre at private bænke skal fjernes. Er der mulighed for dispensation?

Stig Valeur Jensen, Stovby Klit oplyste at det i ”hans” område altid har været grundejerforeningen der opstillede bænke.

Stig Andersen, Bøtø mente at de fleste af de opsatte bænke har været private. Spurgte herefter om alle de private bænke skal fjernes? (Det blev bekræftet) Hvorfor? Har der været debat i digelaget om det? Gav udtryk for at de hidtidige indlæg i årsmødet ikke støttede bestyrelsens politik. Mente at digelaget ville tabe den kommende retssag (som SA har anlagt), og tilføjede at han i forbindelse med opstilling af sin bæk ikke har gravet i diget.

Kaj Dreijer – en nabo har fået fjernet sin båd; de 500 kr. han har betalt i mulkt, er de indgået i regnskabet?

Henning Stirling, Stovby Klit (formand) om beskæring af hegn: Anbefalede udsendelse af et ”beskæringsbrev”.

Svend Teilmann, Elkenøre mente at helårsbeboere burde kunne lade deres både blive liggende.

Henning Stirling fandt at Stig Andersen tegnede et skævt billede mht. årsmødets tilslutning til opstilling af private bænke.

Jens Erik Boesen: Digelagets bestyrelse bør tage kontakt til grundejerforeningerne med henblik på placering af bænke. Ligeledes kan et ”beskæringsbrev” også drøftes med grundejerforeningerne.

Steffen Larsen spurgte om Kystdirektoratets stilling til bænke. Kan der vindes hævd?

Stig Andersen mente ikke at Kystdirektoratet kan tage stilling til bænke.

Kaj Dreijer nævnte at der i 125-års jubilæumsskriftet var flere fotos af bænke på diget.

Oscar Hansen: Det er ikke bænke, men diget det drejer sig om!

Arne Nymand: Et nyt slidlag på digekronen medfører stigning i digeskatten. Dækker stigningen et 5-årigt forløb arbejdsmæssigt?

Stig Valeur Jensen: Bommene kan åbenbart løftes af. Bliver der gjort noget ved det?

Lars Kromann Nielsen: Der kommer sikring af bommene.

Kaj Dreijer spurgte om badebroer skulle placeres på sandet eller ...?

Jørgen Grum: Ude i vandet!

Kaj Dreijer har tidligere konstateret privat anlagte trapper. Mange er i en elendig forfatning. Hvem har ansvaret for vedligeholdelsen?

Søren Bjerregaard - om bænke: Initiativet til fjernelsen af bænkerne er kommet fra Kystdirektoratet. Årsmødet er *ikke* en generalforsamling. Vi kan ikke bestemme. Det kan i givet fald Guldborgsund Kommune. Er der utilfredshed med bestemte forhold, kan man eventuelt henvende sig til kommunen. Vi er valgt for at beskytte ca. 7000 medlemmers interesse i forhold til diget.

- om både: Efterårets højvande skubber rundt på bådene. Det kan efterfølgende give problemer. Der er en forbedret nedkørsel ved Elkenøre, så man kan få bådene nemmere til og fra stranden.

Svend Teilmann mente ikke det kunne være i digelagets interesse at beskæftige sig med ”løse” både.

Søren Bjerregaard: Jo, de kan beskadige diget! Sagde herefter om arbejdet med slidlaget, at der er tale om en samlet udgift på ca. 900.000 kr. – heraf investering i maskiner 500.000 – der vil blive opkrævet over en 5-årig periode via digeskatten.

Henning Stiring: Bliver bidraget så sat ned igen efter 5 år?

Søren Bjerregaard: Der har i de senere år været underskud. Digeskatten har ikke stået mål med udgifterne. Hvis der efter 5 år er budgetmæssig dækning, kan digeskatten eventuelt nedsættes.

Kaj Drejjer: Der kommer nu 800 nye digeskatydere. Hvad med deres bidrag? (Diskussion mellem KD og formanden om dette ...)

Stig Valeur Jensen: Bliver der taget hånd om uønskede vækster, fx Bjørneklo? Og kommer der vedtægtsændringer?

Annette Gertung oplyste at det er Guldborgsund Kommune der nu er myndighed. Vi har ikke hørt noget fra kommunen om vedtægtsændringer.

Stig Andersen: Jeg har stillet forslag til vedtægtsændringer i mit brev til bestyrelsen.

Lissie Thiim: Vil I gøre noget ved væksten af marehalm?

Erik Østerholm, Sildestrup takkede bestyrelsen for deltagelsen i projekt Sand og oplyste at der som forsøg harves på dele af stranden. På den måde begrænses bevoksningen.

Med disse bemærkninger blev bestyrelsens redegørelse godkendt.

Efter en kort rygepause blev årsmødet genoptaget.

Pkt. 4 A Regnskab

Finn Nonbo gennemgik årsrapport for 2006.

Der blev herefter stillet spørgsmål fra salen.

Stig Andersen var forundret over revisors påtegning. Anmodede om at bestemmelserne for almenfonden lægges på nettet.

Søren Bjerregaard oplyste at der ikke er fastlagt bestemmelser for anvendelse af almenfonden. Bestyrelsen beslutter anvendelsen.

Stig Andersen spurgte til studietur til 9.000 kr. Hvor gik turen hen?

Finn Nonbo: Til Amager – bl.a. Amager Strandpark og diget ved Dragør.

Jørgen Grum tog udgangspunkt i Elkenøre Grundejerforenings badebro og spurgte om der var mulighed for at bruge penge til forslag til forskønnelse.

Henning Stirling: De seneste udstykninger vest for ringvejen benytter eksisterende adgangsveje og faciliteter, bl.a. toiletterne. Toiletkapaciteten er ikke tilstrækkelig. Der bør opføres en ny toiletbygning for enden af Stovby Strandvej. Kan digelaget hjælpe?

John Larsen, Sildestrup: Finder regnskabet misvisende på flere punkter, fx med hensyn til kursregulering.

Jens Erik Boesen mente at regnskabet var i overensstemmelse medgældende regler.

Arne Nymand efterlyste forslag til ændret investering. Spurgte om partsfordelingshonoraret er lovhjemlet?

Søren Bjerregaard: Der er andre muligheder, men det blev i sin tid foreslået af amtet. Vi vil spørge Guldborgsund Kommune.

Pkt. 4 B Budget 2008

Søren Bjerregaard gennemgik budget 2008. Herefter fulgte spørgsmål og bemærkninger.

Henning Stirling foreslog en opstilling med procentoversigt.

Søren Bjerregaard bringer forslaget videre til kassereren.

Kaj Dreijer spurgte hvornår de nye sommerhusejere er digeskatpligtige?

Dirigenten: Formanden vil undersøge det.

Erik Østerholm spurgte til katastrofefonden - i forbindelse med mulig risiko for områderne bag den sydlige del af diget. Kaj Dreijer supplerede med henvisning til rapport fra 2001.

Søren Bjerregaard: Fonden dækker akut opståede problemer med diget.

Forsamlingen godkendte herefter regnskab og budget.

Pkt. 5 Valg af 1 bestyrelsesmedlem

Henning Kamper blev valgt. Det medførte kommentarer fra årsmødet:

Svend Andersen: Henning Kamper er valgt fra 2007 til 2009. Hvorfor? Der er uoverensstemmelser i vedtægterne. (*Den kommunale valgperiode går til 2009 – ref.*)

Henning Stirling: Hvorfor er der ikke valgt suppleanter?

Arne Nymand: Vi har jo ikke indflydelse!?

Pkt. 6 Valg af revisor

Preben Thousig Møller blev genvalgt.

Pkt. 7 Eventuelt

Kaj Dreijer redegjorde for sit brev om utidssvarende vedtægter. Der bør nedsættes et uafhængigt revisionsudvalg.

Stig Andersen tog udgangspunkt i sit brev til bestyrelsen og ønskede forsamlingens tilkendegivelse for så vidt angik de enkelte punkter. Var enig med Kaj Dreijer i at der bør nedsættes et udvalg mhp. revision af vedtægterne.

- årsmødet flyttes til juli måned (ikke enighed blandt deltagerne)
- flere og bedre henvisninger til digelagets hjemmeside (formanden enig: det gør vi også)
- opstilling af bænke søværts/landværts digekronen (delte meninger)
- forholdet mellem sommerhusejere og fastboende i bestyrelsen er misvisende i forhold til udgiftsfordelingen (Kaj Dreijer: 2/3 – 1/3 mht. udgifter) (der udspandt sig en diskussion mellem formanden og Stig Andersen).

Svend Andersen: Guldborgsund Kommune kan bestemme jævnfør vedtægternes § 20. Vi skal holde vandet væk. Vi er ikke en social forening. Vi kan tilbyde at hjælpe kommunen med revision af vedtægterne.

Kaj Dreijer: Vi kan sætte skatten op.

Søren Bjerregaard: Det er korrekt, at vi ikke kan bestemme ret meget. Jeg er glad for Svend Andersens forslag.

Laurits Pedersen, Elkenøre: Vedligeholdelse af toiletter – hvem tager sig af det?

Søren Bjerregaard: Digelaget ejer tre toiletter, kommunen de øvrige, heriblandt Elkenøre. Det skal i øvrigt forhandles med kommunen.

Lars Kromann Nielsen oplyste at kommunen jævnligt tilser egne toiletter.

Erik Østerholm fortalte at kommunens kontaktmænd til grundejerforeningerne er Søren Balslev. Der afholdes et møde i september.

Kaj Dreijer gentog sit forslag om revision af vedtægterne.

Annette Gertung foreslog at de mange fremkomne tilkendegivelser tages op i bestyrelsen, som så må se hvordan man kommer videre.

Jens Erik Boesen: Toiletterne bliver vedligeholdt. Hvad angår vedtægterne, så ret henvendelse til kommunen, men I må godt vente til vi er kommet på plads.

Henning Sturring: Kommer referatet fra dette møde på digelagets hjemmeside?

Søren Bjerregaard: Ja!

Henning Sturring: Kunne vi også få beslutningsreferat fra bestyrelsesmøderne lagt på nettet?

Søren Bjerregaard: Det tager vi op i bestyrelsen.

Der var ikke yderligere spørgsmål eller bemærkninger.

Dirigenten takkede for god ro og orden.

Søren Bjerregaard: Tak til dirigenten, Jørgen Grum, tak til digelagets medlemmer. Bestyrelsen konstituerer sig i møde i juli. Tak for i aften!

Referent: Hans Chr. Mortensen